

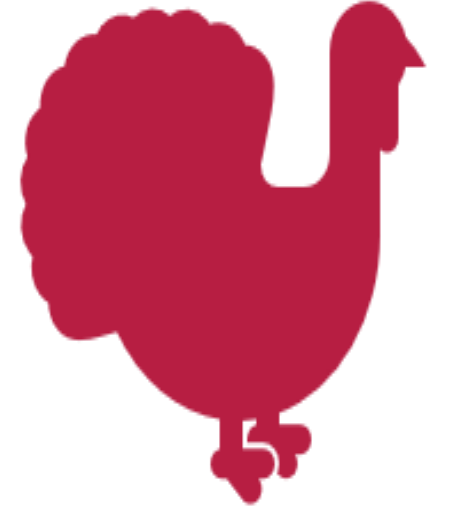

REVİZE PEM BÖLGESEL KONVANSİYON SİSTEMİ

ATILLA ŞAHİN
AGMD BAŞKANI

NEDEN BÖLGESEL KONVANSİYON?*

- **PanAvrupa Akdeniz Menşe Kümülasyon Sistemi (PAAMK):** Türkiye, Avrupa Birliği, EFTA, Faroe Adaları, Ürdün, Suriye, Filistin, Mısır, Fas, Lübnan, Tunus, Cezayir, İsrail
- **Batı Balkan Menşe Kümülasyonu:** Türkiye, Avrupa Birliği, K. Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova
- **Yeni üyeler:** Gürcistan, Ukrayna, Moldova
- **Bölgesel Konvansiyonun amacı:**
 - Sistemi daha kolay yönetilebilir kılmak
 - Aynı hükümlerin çok sayıdaki farklı Protokol metinleri yerine sadece tek bir metinde yer almasını sağlamak
 - Sistemin işleyişini daha kurumsal bir hale getirmek
 - Uluslararası ticaretin gerekleri doğrultusunda yapılması gereken değişiklikleri metne etkin bir şekilde yansıtmak
 - Yeni ülkelerin katılımını kolaylaştırmak

- Avrupa Birliği (EU)

- EFTA Ülkeleri

İsviçre (CH), Lihtenjtayn (LI),
Norveç (NO), İzlanda (IS)

- Batı Balkan Ülkeleri

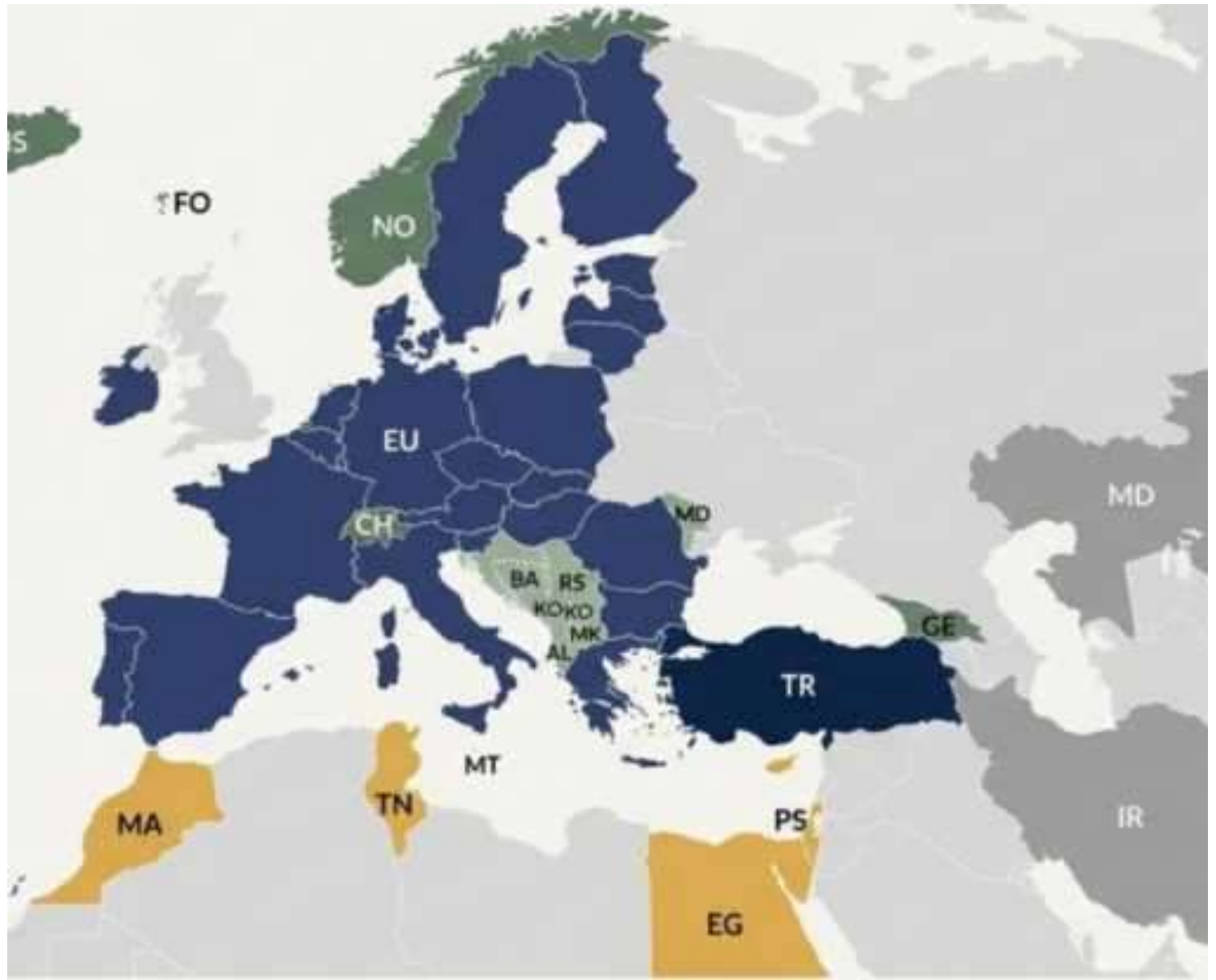
Arnavutluk (AL), Bosna-Hersek
(BA), Kosova (KO), Karadag (ME),
Sırbistan (RS), Kuzey Makedonya
(MK)

- Akdeniz Ülkeleri

Mısır (EG), Fas (MA), Filistin (PS),
Tunus (TN)

- Diğer Ortaklar

Faroe Adalari (FO), Gurcistan (GE),
Moldova (MD)

ESKİ ve YENİ PEM KURALLARI NEDEN ÖNEMLİ?

□ 2026'dan itibaren tek bir kural seti uygulanabilecektir.

☞ 1 Ocak 2026 itibariyle:

- Revize PEM Kuralları “R”, veya
- Aynı menşe kurallarını ifade eden 2012 PEM Konvansiyonu veya eski ikili protokoller “C”

→ □ Eğer iki ticaret ortağı uyumlu değilse, kümülasyon otomatik olarak imkânsız hale gelmektedir.

İKİLİ KÜMÜLASYON

● **ARNAVUTLUK, SIRBİSTAN VE MOLDOVA** ile yasal süreçler tamamlanana kadar ikili kümülasyon uygulanacaktır.

● İkili kümülasyon, 31.12.2025 tarihli 6. Mükerrer R.G.'de yayınlanan Yönetmelik kuralları geçerli olacaktır.

✓ Menşe İspat Belgesi: EUR.1, Fatura Beyanı

✓ Vize tarihinden itibaren 4 ay

✓ Geri ödeme ve muafiyet yasağı var (TEV).

TİCARET ORTAĞI	KURAL SETİ	ÇAPRAZ KÜMÜLASYON DURUMU	ÖNEMLİ NOTLAR
Avrupa Birliği (AB)	R	VAR – EFTA, Türkiye ve F. Adaları	Gümrük Birliği kapsamı ticarete A.TR kullanımı devam eder
EFTA (İsviçre, Norveç, İzlanda, Lihtenştayn)	R	VAR – AB-Türkiye	2012 kurallarını uygulayan ülkelerle kümülasyon uygulanmaz (Örn. Mısır).
Mısır, Tunus	C	VAR –Türkiye- Kendi aralarında	AB ve EFTA girdisi kullanıldığında çapraz kümülasyon kopar.
Bosna-Hersek Kosova, Karadağ Kuzey Makedonya Gürcistan, Fas, Filistin	R	VAR – Ülkemiz ile yeni kurallara göre çapraz kümülasyon sağlanmıştır	2023 kurallarına göre çapraz kümülasyon imkanı
Arnavutluk, Sırbistan, Moldova		YOK İkili kümülasyon	İkili Menşe Kümülasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti hakkında Yönetmelik. (31.12.2025 G.Mükerrer R.G) hükümleri uygulanır.

Revize PEM Kurallarının Eski Sisteme Göre Temel Farkları

Yapısal Değişiklikler

✓ Tam kümülasyon mümkün

✗ Tekstil hariç geri ödeme / muafiyet yasağı (TEV) kaldırıldı

✗ EUR-MED / EUR-MED fatura beyanları kaldırıldı

✓ EUR.1 ve Menşe Beyanı) ibraz süresi 10 aya çıkarıldı.

Tolerans ve Esneklik

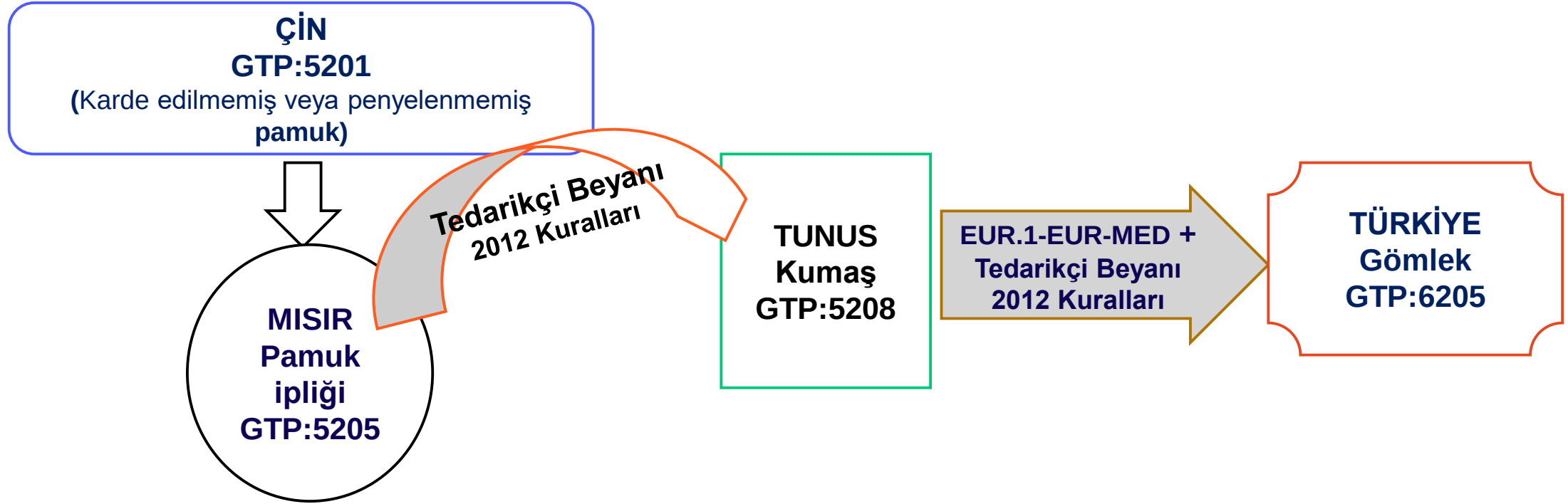
Tarım ürünlerinde: %15 ağırlık toleransı

Diğer ürünlerde: %15 değer(fabrika çıkış fiyatı) toleransı

EK-II Liste Kuralları birçok üründe daha esnek hale getirildi.

→ Revize kurallar, üreticiler için daha fazla menşe kazanma opsiyonu sunuyor.

ÖRNEK 1: TAM KÜMÜLAYONUN İŞLEYİŞİ

Menşeili olmayan girdiler için MENŞE KURALI (2012 Kuralları) 5205	5204 ila 5207	Pamuk ipliği	- Karde edilmiş, taranmış veya eğirme için başka şekillerde hazırlanmış ipek döküntülerinden veya ham ipekten, - karde edilmemiş, taranmamış veya eğirme için başka şekillerde hazırlanmamış <u>tabii liflerden</u>, -kimyasal girdilerden veya tekstil hamurundan veya -kağıt yapımına mahsus girdilerden, imalat
--	------------------	--------------	--

ÖRNEK 2: Tam Kümülayon Sisteminin İşleyişı

Menşeli olmayan girdiler için
MENŞE KURALI
(Revize Kurallar)
8703

y Fasıl
87

Demiryolu ve benzeri hatlara ait taşıtlar ve malzemeler hariç, taşıtlar ve bunların aksam, parça ve aksesuarları

aşağıda belirtilenler hariç,

Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının **% 45'ini** geçmeyen imalat

1.Menşeli olmayan girdiler:

4500+ 500= 5000 USD

FÇF: 10.000 USD

$5000/10.000=\%50$

$\%50>\%45$

Kural sağlanamadı

2. Durum: $5000/11500=\%43$

✓ Kural sağlandı. **EUR.1**

ESNEK KURAL-ÖRNEK KARŞILAŞTIRMA

2012 BÖLGESEL KONVASİYON – II SAYILI LİSTE KURALI

8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 40'ını geçmeyen imalat
8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 40'ını geçmeyen imalat

2023 REVİZE KONVASİYON – II SAYILI LİSTE KURALI

8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 50'ini geçmeyen imalat
8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 50'ini geçmeyen imalat

2012 ESKİ KURAL/2023 REVİZE KURAL KARŞILAŞTIRMA

2012	8501	Elektrik motorları ve jeneratörler (elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç)	- Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %40'ını geçmeyen ve - yukarıdaki sınırlar içinde, 8503(akşam ve parçalar) pozisyonunda sınıflandırılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının % 10' unu geçmemesi koşuluyla kullanıldığı, imalat	Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %30'unu geçmeyen imalat.
2023-R	8501 ila 8502	Elektrik motorları ve jeneratörler Elektrik üreten takımlar ve rotatif konvertörler	Ürünün yer aldığı pozisyon veya 8503 pozisyonu dışındaki herhangi bir pozisyonda yer alan girdilerden imalat veya Kullanılan tüm girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %50'sini geçmeyen imalat	

2023 Kurallarına Göre Çapraz Menşe Kümülasyonu Tablosu

	TÜRKİYE	AVRUPA BİRLİĞİ	EFTA	FAROE ADALARI
TÜRKİYE		GÜMRÜK BİRLİĞİ	R	R
AVRUPA BİRLİĞİ	GÜMRÜK BİRLİĞİ		R	R
EFTA	R			C
FAROE ADALARI	R	R	C	

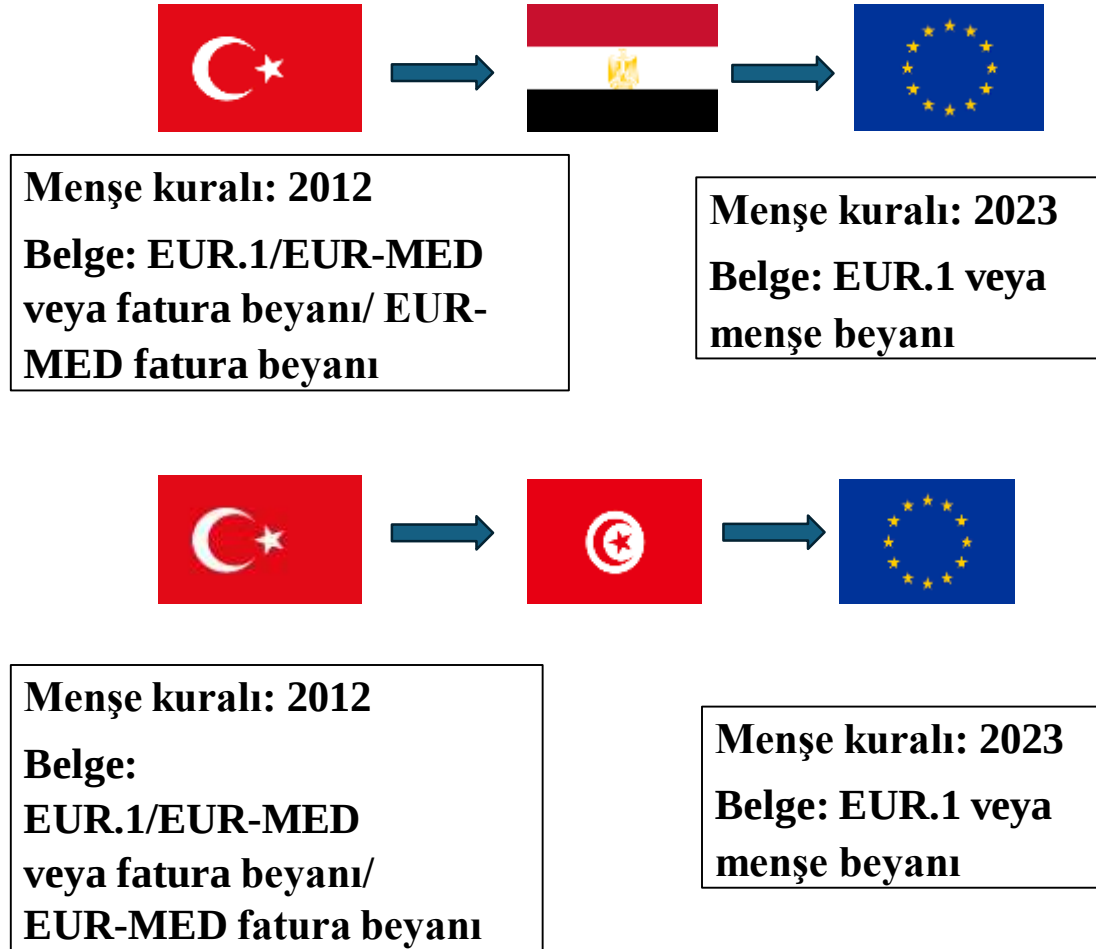
Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Geçirgenlik Kuralı

- 2012 Kurallarına göre tercihli menşe statüsü kazanan ürünlerin 2023 Kurallarına göre de uygun tercihli menşe statüsü kazandığı kabul edilecektir.
- Geçirgenlik kuralı sadece C ve CR statüsü olan taraflar için geçerlidir.
- Sadece R statüsü geçerli değildir.
- 1,3,16. fasıllar ile 25 ila 97'nci fasılları kapsamaktadır.

Geçirgenlik Kuralları Kapsamında Mümkmn Olan Ticaret Akışları

14

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

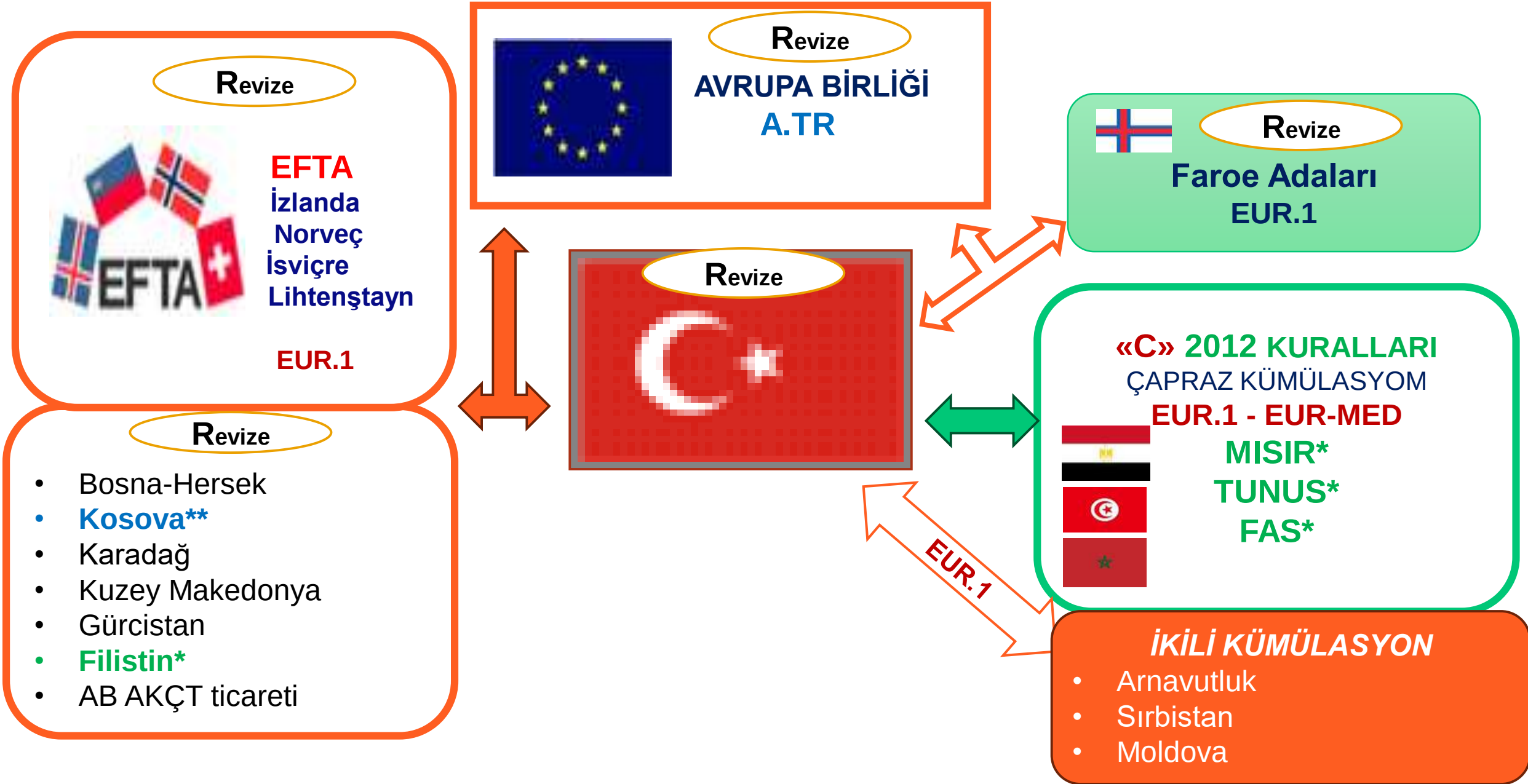
PEM-ÜLKE TOPLULUKLARI VE ADLARI

- Türkiye: **TR**
- Avrupa Birliği: **EU**
- EFTA: İsviçre (**CH**), Lihtenştayn (**LI**), Norveç (**NO**) ve İzlanda (**IS**)
- Faroe Adaları (**FO**)
- Mısır (**EG**)
- Fas (**MA**)
- Filistin (**PS**)
- Tunus (**TN**)

- Bosna-Hersek (**BA**)
- Kosova (**KO**)
- Karadağ (**ME**)
- Sırbistan (**RS**)
- Kuzey Makedonya (**MK**)
- - Gürcistan (**GE**)
- Moldova (**MD**)

	EFTA ülkeleri				Akdeniz ülkeleri					Batı Balkan ülkeleri								
	CH (+LI)	IS	NO	FO	EG	MA	PS	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD		
	R	R	R	R	R/T	R/T	R/T	R/T	R ¹	R	R	R	R	R	R	R		
		R	R	C	C	C	C	C	R	R	R		R	R	R	R		
	R		R	C	C	C	C	C	R	R	R		R	R	R	R		
	R	R		R	C	C	C	C	R	R	R		R	R	R	R		
	C	C	R						R									
	C	C	C			C		C	C									
	C	C	C		C			C	T/R									
	C	C	C						R									
	C	C	C		C	C			C									
	R	R	R	R	C	R/T	R	C		C	R	R	R	R	C	C		
	R	R	R						C		R	R	R	R	R	R		
	R	R	R						R	R		R	R	R	R	R		
									R	R	R		R	R	R	R		
	R	R	R						R	R	R	R		R	R	R		
	R	R	R						R	R	R	R	R		R	R		
	R	R	R						C	R	R	R	R	R		R		
	R	R	R						C	R	R	R	R	R	R			
	R	R	R						R									

TÜRKİYE'NİN PEM KÜMÜLASYON SİSTEMİ

AB'DEN A.TR EŞLİĞİNDE İTHALATTA İGV MUAFİYETİ

TR-AB-EFTA ve TR-AB-FO 2023 Revize kurallar olduğundan;

EFTA menşeli ürün AB üzerinden A.TR eşliğinde geldiğinde 31.3.2026 tarihine kadar «Tedarikçi Beyanı» ibrazı gerekmeksizin İGV muafiyeti uygulanır.

Fareo Adaları menşeli Gümrük Birliği kapsamı bir ürün AB üzerinden A.TR eşliğinde geldiğinde 31.03.2026 tarihine kadar Tedarikçi Beyanı ibrazı gerekmeksizin İGV muafiyeti uygulanabilir.

.Bona Hersek, Kosova, Karadağ, K. Makedonya, Gürcistan, Filistin menşeli ürünler AB'den A.TR eşliğinde gelmesi halinde 31.03.2026 tarihine kadar Tedarikçi Beyanı ibraz edilmeden İGV muafiyeti uygulanır.

Arnavutluk, Sırbistan ve Moldova menşeli ürünler AB'den A.TR eşliğinde geldiğinde **İGV muafiyeti uygulanmaz.**
(İkili Menşe Kümülayon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti hakkında Yönetmelik.
31.12.2025 G.Mükerrer R.G.)

PEM KONVANSİYON SİSTEMİ VE MENŞE KONTROL TABLOSU						
ÇIKIŞ ÜLKESİ	BELGE/ VERGİ	MENŞE ÜLKESİ				
AB ÜLKELERİ		AB	EFTA	TUNUS MISIR	B. HERSEK KARADAĞ K. MAKEDONYA KOSOVA FAS FİLİSTİN GÜRCİSTAN	ARNAVUTLUK* SİRBİSTAN* MOLDOVA*
	GV	HAYIR	HAYIR	HAYIR	HAYIR	HAYIR
	İGV	HAYIR	HAYIR	HAYIR	HAYIR	EVET
	TB/UDTB	-	31.03.2026 tarihine kadar	31.03.2026 t. kadar	31.03.2026 t. kadar	-
	MENŞE/ DOLAŞIM	A.TR 1/95 OKK	A.TR 1.4.2026 TB/UDTB REVİZE	A.TR 1.4.2026 TB/UDTB REVİZE	A.TR 1.4.2026 TB/UDTB REVİZE	A.TR *31.12.2025 (6. Mükerrer) R.G. Yönetmelik Hükümleri

ÇIKIŞ ÜLKESİ	BELGE/ VERGİ	MENŞE ÜLKESİ				
EFTA ÜLKELERİ 2023 REVISED RULES		AB	EFTA	TUNUS MISIR	B. HERSEK KARADAĞ K. MAKEDONYA KOSOVA GÜRCİSTAN FİLİSTİN	ARNAVUTLUK SİRBİSTAN MOLDOVA
	GV	HAYIR	HAYIR	EVET	HAYIR	EVET
	iGV	HAYIR	HAYIR	EVET	HAYIR	EVET
	TB/UDTB	-	-	-	-	-
	MENŞE/ DOLAŞIM	EUR.1 2023 REVISED RULES	EUR.1 2023 REVISED RULES	-	EUR.1 *REVISED RULES	-

ÇIKIŞ ÜLKESİ	BELGE/VERGİ	MENŞE ÜLKESİ				
TUNUS MISIR		AB	EFTA	TUNUS* MISIR* FAS**	BATI BALKAN ÜLKELERİ	GÜRCİSTAN FİLİSTİN
	GV	EVET	EVET	HAYIR	EVET	EVET
	İGV	EVET	EVET	HAYIR	EVET	EVET
	TB/UDTB	-	-	-	-	-
	MENŞE/DOLAŞIM	-	-	EUR.1, EUR-MED *2012 KURALLARI **REVISED RULES	-	-

ÇIKIŞ ÜLKESİ	BELGE/ VERGİ	MENŞE ÜLKESİ				
BOSNA-HERSEK KOSOVA KARADAĞ K. MAKEDONYA R-2023		AB	EFTA	TUNUS MISIR	ARNAVUTLUK SIRBİSTAN MOLDOVA	GÜRCİSTAN FİLİSTİN FAS
	GV	HAYIR	HAYIR	EVET	EVET	EVET
	İGV	HAYIR	HAYIR	EVET	EVET	EVET
	TB/UDTB	-	-	-	-	-
	MENŞE/ DOLAŞIM	EUR.1 2023 REVISED RULES	EUR.1 2023 REVISED RULES	-	- İkili Menşe Kümülasyon Sistemi Kapsamı Ticaretle Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti hakkında Yönetmelik. 31.12.2025 G.Mükerrer R.G.)	-

ÇIKIŞ ÜLKESİ	BELGE/ VERGİ	MENŞE ÜLKESİ				
ARNAVUTLUK SIRBİSTAN MOLDOVA		AB	EFTA	FAS TUNUS MISIR FİLİSTİN	B. HERSEK KOSOVA KARADAĞ K. MAKEDONYA GÜRCİSTAN	ARNAVUTLUK* SIRBİSTAN* MOLDOVA* <i>*(İkili Menşe Kümülasyon Sistemi Kapsamı Ticaretle Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti hakkında Yönetmelik. 31.12.2025 G.Mükerrer R.G.)</i>
	GV	EVET	EVET	EVET	EVET	HAYIR
	İGV	EVET	EVET	EVET	EVET	HAYIR
	TB/UDTB	-	-	-	-	-
	MENŞE/ DOLAŞIM			-	-	EUR.1 İKİLİ STA

ÇIKIŞ/MENŞE ÜLKESİ		VARIŞ ÜLKESİ				
TÜRKİYE	AB	EFTA	TUNUS MISIR	B. HERSEK KARADAĞ K. MAKEDONYA FAS FİLİSTİN	KOSOVA GÜRCİSTA N	ARNAVUTLUK* SIRBİSTAN* MOLDOVA* <i>*(İkili Menşe Kümülasyon Sistemi Kapsamı Ticaretle Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti hakkında Yönetmelik. 31.12.2025 G.Mükerrer R.G.)</i>
	• A.TR 1/95 OKK • EUR.1 AKÇT ve AB TARIM REVISED RULES	EUR.1 REVISED RULES	EUR.1 EUR-MED 2012 KURALLARI	EUR.1 REVISED RULES	EUR.1 REVISED RULES	EUR.1 İKİLİ STA

Sunum Hakkında Notlar

- PEM Bölgesel Konvansiyon Sisteminin geçiş sürecinin 31.12.2025 tarihi itibarıyla sona ermesi nedeniyle PAAMK ve BBMK sistemleri kapsamında çapraz kümülasyon işleyişi önemli ölçüde sona ermiştir.
- Yalnızca müzakere ve onay süreçleri tamamlanana kadar Mısır, Fas, Tunus ile 2012 PEM Kurallarına göre kendi aralarında ve ülkemiz arasında çapraz kümülasyonun uygulama imkanı devam etmektedir.
- 2023 PEM Kurallarına göre çapraz kümülasyon uygulanmasına ilişkin Ticaret Bakanlığınca yayınlanan MATRİS dikkate alınarak PEM Bölgesel Konvansiyon Sisteminin işleyişine ilişkin sunum dosyası ve
- STA ağıımız bulunan Taraf ülkelerle tercihli ticaretimizde kullanacağımız belgelere ilişkin menşe kontrol tabloları oluşturulmuştur.
- **Sisteme taraf ülkeler arasında yeni 2023 Revize Kurallar geçiş sürecine ilişkin müzakere ve onay süreçleri tamamlanıp Bakanlık tarafından duyurulması halinde sunumda yer alan tablolarda ve belge kullanımında değişiklikler olabilir.**
- PEM Konvansiyonu'na ve İkili Tercihli Ticarete İlişkin Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmelikler ve Ticaret Bakanlığında yapılan duyurular dikkate alınarak süreç takip edilmelidir.

Atilla ŞAHİN

Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği Başkanı